

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Рівненський державний гуманітарний університет
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Управління праці та соціального захисту населення
Уманської міської ради

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної
роботи» (11 жовтня 2022 р.)

Умань
2022

УДК [37.013.42+364.4](06)
А43

Редакційна колегія:

Коляда Наталія, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Кравченко Оксана, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Албул Ірина, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Карпич Ірина, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку

*вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 09 листопада 2022 року)*

Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи :
А43 матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Умань, 11 жовт. 2022 р. /
МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини,
Рівненський держ. гуманіт. ун-т [та ін.] ; [ред. кол.: Коляда Н.,
Кравченко О., Албул І. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2022. – 110 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи», яка відбулася 11 жовтня 2022 р. в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

УДК [37.013.42+364.4](06)

© Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини, 2022

З М І С Т

Албул Ірина	Вимоги до експерта з оцінювання якості соціальної роботи	6
Анфінагентова Анастасія	Соціальна робота з багатодітними сім'ями	8
Балдинюк Олена	Форми соціально-педагогічної роботи з неблагополучними сім'ями	13
Балогова Беата, Ковальчук Юлія; Balogová Beáta, Kovalchuk Yuliia	Професійна ідентичність у соціальній роботі: історичні витоки та сучасність	17
Бондаренко Олександр, Кучер Нзар	Комунікація як функція управління організацією соціальної сфери	20
Бояр Вікторія	Формування відповідального ставлення до здоров'я: теоретичний аспект наукової проблеми	24
Гончарук Аліна	Діяльність соціального працівника з профілактики булінгу в молодіжному середовищі	26
Горовой Віктор	Допомога ВПО: мультидисциплінарний підхід	29
Дубенко Аліна	Наркоманія в молодіжному середовищі: теоретичний аспект	31
Заїць Вікторія, Шевчук Оксана	Професія соціального працівника як умова формування та розвитку особистості	34

Зінченко Наталія	Нормативно-правове забезпечення освіти дітей з особливими освітніми потребами	37
Ісаченко Вікторія, Щукіна Дар'я	Нормативно-правові та соціальні гарантії розвитку творчих здібностей в інклюзивній освіті	41
Каркач Андрій	Практики соціальної активності літніх людей із використанням цифрових засобів як empowerment-технології	44
Карпич Ірина	Соціальна робота з молододу сім'єю	47
Каштан Сергій	Сучасний стан законодавства щодо науково-практичного впровадження інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму в Україні	49
Коляда Наталія, Коляда Назарій	Дослідження діяльності дитячих громадських організацій: методологічний інструментарій	52
Кондратюк Ірина	Молодіжне безробіття: теоретичний аспект	56
Кравченко Оксана, Войтовська Алла	До питання про роль асистента вчителя	58
Левченко Наталія, Белоліпцев Віталій	Відповідальне батьківство як об'єкт соціальної роботи	61
Матрос Ольга	Сучасні механізми запобігання корупції у системі соціального забезпечення	64
Моргай Лілія	Структура професійного спілкування у соціальній роботі	68

Мороз Тетяна	Соціальна реабілітація осіб з інвалідністю в умовах психоневрологічного інтернату	71
Николаєва Валентина, Суровцева Ірина	Особливості деяких напрямів соціальної волонтерської діяльності	74
Песоцька Юлія	Досвід Великої Британії у використанні засобів музейної педагогіки під час упровадження інклюзії	77
Підвальна Юлія	Соціально-педагогічні проблеми впливу ЗМІ на дітей та молодь	81
Подуст Тетяна	Інноваційні технології в професійній самореалізації соціального працівника	84
Поліщук Наталія	Здоров'язбереження молоді як актуальна проблема в галузі соціальної роботи	88
Полехіна Вікторія, Салтикова Дарія	Соціально-психологічні проблеми людей похилого віку на сучасному етапі в Україні	91
Скакун Вікторія	Соціально-педагогічний тренінг як метод розвитку лідерських якостей підлітка	96
Тараненко Катерина	Професійні вимоги до соціального працівника	99
Тисак Анна	Особливості соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами	103
НАШІ АВТОРИ		106

ВИМОГИ ДО ЕКСПЕРТА З ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Соціальна робота – специфічний вид професійної діяльності, для якої має велике значення не лише результат, а й сам процес. Тому експертне визначення якості соціальної роботи вимагає широкого спектру дій з використанням і економічних розрахунків, і суб'єктивно-психологічних оцінок, і встановлення причинно-наслідкових зв'язків, прогнозів, розроблення рекомендацій та ін. Феномен якості у соціальній роботі включає об'єктивні та суб'єктивні виміри, а тому експертиза якості повинна враховувати баланс цих вимірів.

Експертиза – це розгляд, дослідження якої-небудь справи, якогось питання з метою зробити правильний висновок, дати правильну оцінку відповідному явищу. Експерт – це фахівець у будь-якій галузі, що проводить експертизу та здатний на підставі своїх знань та досвіду надавати кваліфіковану консультацію [1].

Експертне оцінювання, спрямоване на суб'єктів соціальної роботи, може здійснюватись висококваліфікованими спеціалістами з метою виявлення рівня надання соціальних послуг. Наголосимо, що надавачів соціальних послуг як суб'єктів соціальної роботи варто оцінювати у поєднанні з іншими суб'єктами системи надання соціальних послуг. Так, відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», суб'єктами системи надання соціальних послуг є: уповноважені органи у сфері надання соціальних послуг; отримувачі соціальних послуг; надавачі соціальних послуг; об'єднання працівників системи надання соціальних послуг; об'єднання надавачів соціальних послуг; об'єднання отримувачів соціальних послуг [2].

Виокремлюють два підходи до експертної діяльності, а саме: I - оцінювання ситуації та II - аналіз діяльності організацій, служб, установ, які здійснюють цю діяльність та, зрештою, і призвели до певної ситуації.

У процесі оцінювання ситуації (перший підхід) експертові (експертам) варто встановити фактори, які зумовили незадовільний стан; виокремити напрямки, тенденції, найбільш характерні для певної ситуації; визначити особливості, специфіку

7. Шкердіна А. А. Значення ролі керівника у формуванні сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2018. № 63. С. 402–404.

Вікторія Бояр

ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ НАУКОВОЇ ПРОБЛЕМИ

На сучасному етапі розвитку суспільства здоров'я населення загалом, підростаючих поколінь зокрема є інтегральним показником соціального благополуччя, важливим складником забезпечення стійкого розвитку – бажаної перспективи й мети для кожної країни та світової спільноти. У цьому контексті міжнародне співтовариство визначило концептуальні засади сприяння покращенню здоров'я у глобалізованому світі як цілісного, системного процесу, котрі викладені в низці документів планетарного масштабу (Оттавська Хартія, Всесвітня Декларація з охорони здоров'я «Здоров'я для всіх у ХХІ столітті», Бангкокська Хартія та ін.).

Особливу увагу в них приділено стратегіям сприяння здоров'ю дітей та молоді. Свідченням цього є, зокрема, той факт, що майже усі Цілі розвитку світової спільноти, які сформульовані у Декларації тисячоліття, передбачають створення умов для здорового розвитку підростаючих поколінь. У Європейській стратегії «Здоров'я і розвиток дітей і підлітків», котру розроблено за ініціативи Європейського регіонального бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я, конкретизовано теоретичні підходи й визначено три основних пріоритети практичної діяльності, а саме: зміна ставлення дорослих до процесу сприяння здоров'ю; реалізація програм навчання здоров'я дітей та молоді; створення та розвиток структур, чия діяльність спрямована на покращення здоров'я. За цих умов можна гарантувати, що потенціал здоров'я майбутніх поколінь буде реалізований завдяки їх здатності турбуватися про нього, а також про здоров'я інших громадян своєї країни та світу.

Здоров'я населення – це суспільна цінність, яка повинна бути забезпечена системою наукових і практичних заходів

збереження і зміцнення здоров'я, діяльністю структур, які їх реалізують та усвідомленою турботою кожного члена суспільства про особисте і громадське здоров'я. Здоров'я населення загалом, підростаючих поколінь зокрема є інтегральним показником соціального благополуччя, важливим складником забезпечення стійкого і стабільного розвитку – бажаної перспективи й мети для кожної країни та світової спільноти. Саме тому питання здоров'я людини і здоров'я нації сьогодні виходять на перший план при вирішенні внутрішніх і зовнішніх завдань розвитку кожної країни [2].

Однак, зміцнення здоров'я нації залежить не тільки від системної, комплексної діяльності державних і недержавних структур, організованих зусиль усього суспільства, а й від відповідального ставлення кожної людини до здоров'я, яке визнається основою продуктивного довголіття, фізичного, психічного та соціального благополуччя. Закономірно, що сьогодні одним із найголовніших завдань є навчання людини відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я інших як до найвищої суспільної й індивідуальної цінності.

Пріоритет формування відповідального ставлення до здоров'я сьогодні визначається тим, що це один із найважливіших факторів, котрий впливає на стан здоров'я, необхідна умова досягнення благополуччя кожної людини, країни, стійкого розвитку планети й відвернення імовірної загрози антропологічної катастрофи. Відповідальне ставлення до здоров'я як окремої особистості, так і міжнародної спільноти має загальнолюдську значущість, що передбачає необхідність системної, комплексної діяльності з його формування. Важливість формування у підростаючого покоління відповідального ставлення до здоров'я детермінується передовсім визначальною роллю здоров'я цієї категорії населення у створенні здорового майбутнього [1].

Охарактеризовано сучасне трактування сутності здоров'я як значущого феномену соціального буття, складного та глобального явища, представлене в концептуальних засадах сприяння покращенню здоров'я.

Здоров'я є водночас фундаментальною потребою та правом людини; загальнолюдською й індивідуальною цінністю;

процесом, здатністю і результатом – станом повного благополуччя в усіх сферах життєдіяльності; системною якістю, що характеризує цілісність людського буття і передбачає набуття особистістю компетентності, складовими якої є уміння визначати й реалізовувати свої прагнення та потреби; забезпечувати зміни на краще в навколишньому середовищі, здійснювати контроль за факторами здоров'я. Фактори здоров'я – це узагальнений термін для характеристики сукупності чинників та умов, що впливають на здоров'я людини. Наголошено на важливості здоров'я не тільки на індивідуальному, а й на громадському рівні, що обумовлює виокремлення терміна «громадське здоров'я», під яким розуміється сукупне здоров'я людей, які проживають на певній території або держави загалом, і станом котрого визначається рівень соціального благополуччя.

Отже, відповідальне ставлення до здоров'я визначаємо як позицію особистості, що обумовлює регуляцію реакцій і вольове здійснення діяльності стосовно факторів здоров'я для оптимального поєднання особистих можливостей та можливостей середовища задля досягнення благополуччя.

Список використаних джерел

1. Гусак П. М. Відповідальне ставлення до здоров'я: теорія та технології: Монографія. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 219 с.

2. Самооцінка стану здоров'я населенням України, квітень, 2021. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1042&page=1>

Аліна Гончарук

*Науковий керівник: кандидат педагогічних наук,
доцент Ірина Карнич*

ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ В МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Всесвітня організація охорони здоров'я періодично здійснює моніторинг різних аспектів поведінки школярів, які мають безпосередній вплив на їх здоров'я. Один з багатьох напрямів дослідження являється булінг. У 2019 році Україна

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної
роботи» (11 жовтня 2022 р.)

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 10.11.2022 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 6,4
Тираж 120 прим. Замовлення № 479

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19, вул. Садова, 2
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 3-51-33, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com